

Svenska kyrkan

SÖDERTÄLJE

KYRKOGÅRDSFÖRVALTNING

OM GRAVSTENS- SÄKERHET

En vanlig uppfattning är att en gravsten är något beständigt som varar i all oändlighet. Till viss del stämmer det, men varje sten behöver också vara ordentligt förankrad i marken. Själva grundläggningen kan behöva göras om, då den har en begränsad livslängd. Speciellt äldre gravstenar saknar ofta tillräckligt djup för fundamentet och dubbar av rostfritt stål, vilket gör dem osäkra och riskerar att falla omkull.

Kyrkogårdsförvaltningen ska kontrollera gravstenar vart femte år och meddela gravrättsinnehavaren om stenen inte är säker

Kontroller av gamla-, återmonterade- och nymonterade gravstenar utför vi med ledning av den standardiserade kontrollanvisning som Centrala gravvårds kommittén (CGK) har fastställt. Detta för att kunna dokumentera att monteringen är tillräckligt säker enligt arbetsmiljölagen.

Kortfattat behöver en gravsten uppfylla ett antal kriterier för att uppnå en rimlig stabilitet och tillräcklig säkerhet.

- Fundament under marken ska vara minst 1/3 av stenen ovan mark.
- Gravsten får inte luta mer än 3°–16° beroende på storlek.
- Ska klara 35 kg provningskraft utan att välta.
- Höjd mellan 30 cm och 150 cm ska ha minst två dubbar.
- Om gravsten består av flera delar ska samtliga vara dubbade.
- Gravstenar över 150 cm måste bedömas individuellt.

Vid kontrollen noteras eventuella brister och om belastningsprovet är godkänt eller inte.

Därefter kontakter vi gravrättsinnehavaren och meddelar att gravstenen behöver åtgärdas inom en viss tid. I vissa fall om gravstenen t. ex helt saknar förankring och därmed utgör en akut fara lägger förvaltningen ned gravstenen med texten synlig och en skylt som talar om att den är nedlagd av säkerhetsskäl.

Gravrättsinnehavaren har ansvar för att åtgärda eventuella brister

Att som gravrättsinnehavare få besked om att ens gravsten utgör en fara kan bli ett plötsligt och oväntat besked, något man inte räknat med. Det medför också en kostnad att åtgärda säkerheten som vanligen kan vara mellan 1 500 – 5 000 kr. Ansvaret för att stenen säkras vilar på gravrättsinnehavaren.

Gravplatsen måste inte ha en gravsten

I bland har gravrätter lämnats tillbaka i samband med att de inte uppfyller säkerhetskraven. Kostnaden för att åtgärda stenen har i en del fall ansetts bli för hög.

Det finns dock alternativ som gör det möjligt att behålla gravrätten. Gravstenen kan t. ex i vissa fall monteras liggande som en gravhäll. Man kan också välja att behålla gravplatsen utan sten med enklare utsmyckning och plantering eller enbart som en gräsyta.

F.A.Q Gravstenssäkerhet

- Vi har känt på stenen och den sitter som berg sedan 1969.

Att känna på gravstenen är ingen bekräftelse på att stenen i sig är säker. Kyrkogårdsförvaltningen följer kontrollprogrammet som CGK tagit fram, vilket bl.a. innebär att stabiliteten kontrolleras med ett instrument som ger ett objektiva resultat.

- Gravstenen kompletterades med ny text för några år sedan, borde inte detta ha åtgärdats då, och vem har ansvaret för det ?

Från år 2012 gäller vid återmontering av gravsten på sockel att montören ska dubba enligt CGKs monteringsanvisningar. Montören ska också kontrollera stabiliteten genom prov. Det är alltså den som anlitas för att montera gravstenen som har ansvar.

- Stenen har stått i 60 år! Varför har ni inte påtalat detta tidigare ?

Regelverket för kontroller tillkom år 2012 efter att en tragisk olycka med dödlig utgång inträffade då en gravsten ramlade. Innan 2012 fanns ingen standardiserad metod för kontroller.

Svenska kyrkan

SÖDERTÄLJE

KYRKOGÅRDSFÖRVALTNING

Besöksadress: Österåtvägen 1, 152 40 Södertälje

Postadress: Box 121, 151 22 Södertälje

Tel 08-550 913 30

E-post: sodertalje.kyrkogardsforvaltning@svenskakyrkan.se

Öppentider: Mån-Fre 09.00 - 15.00 lunchstängt 12:00-13.00